

Familiekunde Vlaanderen

nieuwsbrief Regio Westkust

23ste jaargang - nr. 1 - driemaandelijks
januari - maart 2023

afgiftekantoor 8630 Veurne P309454
verantw. uitgever: Joeri Stekelorum, Houtsaegerlaan 33, 8670-Koksijde

Ondernemingsnr. 808.410.470

met de gewaardeerde steun van

ONZE ACTIVITEITEN:

Zondag 23 april- Erfgoeddag	Opendeur in het documentatiecentrum	(zie p. 2)
Zondag 21 mei - 10u00	Voordracht "Het OCMW-archief van Ieper" door Stefaan Lazore	
Zondag 11 juni - 10u00	2 ^{de} genealogisch aperitief	

Noteer alvast ook reeds volgende data in je agenda:

- Zaterdag 2 september: busuitstap naar Frans-Vlaanderen
- Zondag 17 september: voordracht over universiteitsbibliotheken en hun belang voor Familiekunde (Felix Waldack)
- Zondag 22 oktober: 3de genealogisch aperitief
- Zondag 5 november: voordracht Heksen en Hekserij (prof. Monballyu)

IN DIT NUMMER:

Boekvoorstelling en genealogisch project	p. 2
Destadsba(e)der	p. 3
Leisele - epidemie in de 17 ^e eeuw	p. 9
Nieuwe uitgaven van Familiekunde Westkust	p. 15
Nieuws en interessante websites	p. 16

Nieuwsbrief 2023

* De digitale versie van de nieuwsbrief is gratis voor alle geïnteresseerden.

* Leden van FV-Westkust die een papieren versie wensen, krijgen dit gratis, maar als de digitale versie volstaat graag een e-mail naar mderudder@gmail.com zodat je niet langer een papieren versie krijgt.

* Niet-leden van FV-Westkust kunnen zich op de papieren versie abonneren door € 10 over te schrijven op rekeningnummer BE37 9796 2228 6428 (FV-Westkust, met als mededeling 'nieuwsbrief 2023')

BOEKVOORSTELLING & GENEALOGISCH PROJECT

Naar aanleiding van Erfgoeddag wordt op zaterdag 22 april de historische roman “Een heftig leven” gepresenteerd. Auteur is ons lid Myriam Zelderloo. Centraal in de roman staat de figuur van Maria Beun.

Zij was een landbouwster die leefde in Oostduinkerke en Wulpen van 1644 tot 1722. Zij overleefde maar liefst drie echtgenoten: Pieter Streeck (1640-1690), Andries Vandewoude (1646-1697) en Laurens Desmidt (1642-1717).

Met haar eerste echtgenoot kreeg zij 9 kinderen, die zelf zorgden voor een zeer uitgebreid nageslacht.

Tot op de dag van vandaag leven nakomelingen in de streek, maar ook in Oostende, Brussel en Noord-Frankrijk.

Onze afdeling koppelt aan dit boek een genealogisch project, waarbij nog levende nakomelingen van Maria Beun zelf kunnen ontdekken hoe ze afstammen van deze straffe madame...

Wil je zelf ontdekken of ook jij een nakomeling bent van Marie Beun ?

Op de webpagina www.koksijde.be/stam-jij-af-van-MarieBeun staat een databank met alle nakomelingen. Misschien staat ook jouw naam ertussen of die van je ouders of grootouders ?

Op zondag 23 april krijg je bovendien ook de kans om je persoonlijke fiche op te vragen en zo te zien in welke lijn je afstamt van Marie Beun. Je zal ook ontdekken hoe je familie bent van andere nakomelingen. Kom langs tussen 10 en 16 uur in het Erfgoedhuis Bachten de Kupe (eerste verdieping), inschrijven is niet nodig, info: stekelorum@telenet.be

Uitnodiging boekvoorstelling

Een heftig leven

Myriam Zelderloo

Geachte mevrouw,
Geachte heer,

Het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Koksijde en de auteur Myriam Zelderloo hebben het genoegen u uit te nodigen op de **voorstelling van de historische roman “Een heftig leven”** (Maria Beun, Wulpen, 1644-1722)

Zaterdag 22 april 2023, 10.30 uur
cc CasinoKoksijde, Casinoplein 10, Koksijde

Programma

- Verwelkoming door Stéphanie Anseeuw, schepen van Cultuur & Erfgoed
- *“Een heftig leven”, de aanleiding*
Duiding van het boek door Myriam Zelderloo, auteur
- *Een sterke vrouw in woelige tijden*
Historische duiding van de tijdsgeest door Jan Van Acker, historicus Abdijmuseum
- *Maria Beun, stammoeder van Koksijde*
Toelichting bij het genealogisch project door Joeri Stekelorum, voorzitter Familiekunde Westkust
- Slotwoord door Marc Vanden Bussche, burgemeester

Muzikale omlijsting door Stéphanie Maertens (piano) met sfeerbeelden door Michiel Hendryckx (fotograaf)

Receptie aangeboden door het gemeentebestuur.
Mogelijkheid tot aankoop van het boek en signeursessie door de auteur.

Gelieve uw aanwezigheid te bevestigen via www.koksijde.be/boekvoorstelling-mzelderloo uiterlijk maandag 17 april.

Hoe begin ik zelf aan mijn stamboom?

Niet alleen de afstammelingen van Marie zijn welkom, maar iedereen die interesse heeft in stamboomonderzoek. Van 10.30 tot 11.30 uur en 14.30 tot 15.30 uur vinden er voordrachten plaats. Je leert hoe je moet starten met je eigen familiestamboom, inschrijven is niet nodig.

DE FAMILIE DESTADSBA(E)DER

WERNER GOUSSEY

In Brabant Cronikel (Driemaandelijks tijdschrift voor Familiekunde in Vlaams Brabant), 23ste jg nr4 (oktober-december 2021) verscheen onderstaand artikel:

DE STADSBADER. Een gekend bouwbedrijf rijdt met vrachtwagens af en aan door onze straten, en Niels, een van de 125 naamdragers (De) Stadsbader weerklinkt vrijwel dagelijks op radio of op *den Vlaemschen televisies*. Het is dan wel

« tegen ons geloof », maar soms kijken we wat verder, ver over de grenzen van het hertogdom. Deze keer weerklonk een roep uit het Verre Westen en trok een bijzondere naam onze aandacht: De Stadsbader! De verklaring kan toch niet zo moeilijk zijn, zou men denken, niet? Wie onder ons vroeg zich af waar de *stedelijke badinrichting* zich bevindt waarnaar de trouwens onder de naam « Baeder » gedoopt. In het Duits betekent de naam Bader: beroepsnaam van iemand die in een publiek badhuis werkzaam is, het Duitse taalgebied is immers de origine die we veronderstellen.

stedelijke baantjestrakker te maken. In den beginne was er *Jan-Staes Baeder* (ca 1678 - †Harelbeke 1764), of in het latijn: Joannes-Eustachius Baeder. *Staes* is inderdaad de volkse vorm van Eustaes, Eustachius. *Staes-Baeder*, werd *Stadsbader*. Hij huwde tweemaal en enkele van zijn kinderen werden

Daar enerzijds een kozijn van mijn moeder gehuwd was met Denise Destadsba(e)der en anderzijds de moeder van Alice Beun, een zus was van mijn overgrootmoeder langs mijn moederszijde, wilde ik weten of de voorouders van Denise ook afkomstig waren van Harelbeke.

Ik moest niet ver zoeken, de vader, officieel “*Rachel Gustave Destadsbader*”, Gustaaf/Staf in de volksmond, was geboren in Harelbeke op 26-11-1892. Hij was soldaat bij het 4de regiment artillerie toen hij kennis maakte met Alice Cornelia Beun uit Beveren-IJzer, geboren op 18-03-1896. Het koppel huwde in Beveren-IJzer op 17 april 1918. Alice was toen twee maanden zwanger.

Alice stierf in het kinderbed op 10-02-1920, 6 dagen na de geboorte van haar 2de dochter, Solange.

Hieronder het grafzerk Destadsbader-Decroo en het doodsprentje van de oudste dochter Denise Destadsbaeder, alsmede een excerpt uit de kiezerslijst van 1969-1971 van Beveren-IJzer.

†
BID GOD VOOR DE ZIEL

van Mevrouw
Marie-Jeanne DECROO
weduwe van Heer
Gustaaf DESTADSBAEDER

geboren te Oost-Cappel (Fr.) op 7 februari 1905
en overleden in de Sint-Augustinuskliniek
te Veurne op 25 juli 1980,
gesterkt door de sacramenten van de zieken.

Goede God,
nu het leven van uw eenvoudige dienaar
is afgebroken onder ons, vragen wij U :
maak Gij haar eeuwig leven bij U
tot iets enig moois.
Maak dat Jeanne, die van dit aardse leven
haar deel heeft gekregen
in vreugde en beproevingen
nu vol vreugde bij U vertoeven mag
om eeuwig uw lof en glorie te bezingen
samen met de engelen en heiligen.
Troost en sterk diegenen
die door dit afsterven lijden
en laat hen begrijpen
dat bij U, voor iedereen
iets moois is weggelegd in alle eeuwigheid.

Heer onze God,
blijdschap, vreugde en pijn
tekenen ons menselijk bestaan.
Wij bidden U
voor deze dierbare overledene Jeanne,
die na hard lijden van ons is heengegaan.
Wij danken U dat onze zorg voor haar
ons leerde meer van elkaar te houden
en dat wij van haar mochten leren
dat ook het lijden een weg kan zijn
naar U dank zij Jezus, Uw Zoon, onze Heer !
Hartelijk dank aan allen
die mij met hun goedheid en zorg
hebben omringd en verblijd,
Dat haar ziel in vrede rustte.

†

Heer Camiel DESTADSBAEDER-(†)VANHAUWE Simonne
haar zoon ;

Heer en Mevrouw
Christian BEKE-DESTADSBAEDER Ginette en dochter,
haar kleinkinderen en achterkleinkind ;

De families DECROO, BASTOEN,
DESTADSBAEDER en DUGEZELLE
danken U voor uw gebeden en
blijken van kristelijke deelneming.

Begrav. C. Verslype Roesbrugge Druk Schoonaert

242.	DESTADSBAEDER Denise. werkster. e. Decalf Albert.	Nieuwstr. 15	Beveren-IJzer, 27.11.18.
243.	DESTADSBAEDER Solange. Agnès. gepensioneerde. wed. Ysaert Maurice.	Eikhoek, 2	Beveren-IJzer, 04.02.20.

†

Als herinnering aan de dag
waarop wij samen hebben gebeden voor

Mevrouw

Denise DESTADSBAEDER

echtgenote van de Heer
Albert DECALF

geboren te Beveren-IJzer op 27 november 1918
en overleden in de kliniek der Zwarte Zusters
te Ieper op 22 Juni 1989,
gesterkt door de sacramenten van de zieken.

Na een leven van huiselijke zorg en moedig bezig zijn voor haar man, kinderen en kleinkinderen, een leven van geluk en tegenslagen, vooral tijdens de lastige maanden van aftakeling en ziekte is moeder van ons heengegaan. Wij allen hadden gehoopt tegen alle hoop in, dat zij het zou mogen overleven. Het zware kruis dat zij te dragen heeft gekregen, heeft zij niet meer kunnen torsen. Zij heeft het voortgesleept tot zij erbij gevallen is. Machteloos hebben wij allen aan haar ziekbed gestaan. Wij hebben haar moed ingesproken, haar lijden proberen te verzachten, haar kleinste verlangens met veel liefde vervuld, het heeft niet mogen baten. Juist dat alles doet zo'n pijn bij het afscheid van iemand die ons zo lief en dierbaar is. Door weer en wind, bij regen of kou, door de brandende hitte van de middagzon is haar echtgenoot iedere namiddag dat de Heer hem gaf naar Ieper getrokken, met de moed der wanhoop, om bij haar te zijn. Ook toen Denise het niet meer met zoveel woorden kon uitbrengen, hebt gij, Albert, in haar dankbare ogen kunnen lezen hoe blij zij was, dat gij daar bij haar waart. Uw aanwezigheid alleen al was voor haar een onnoemelijke troost en een blijvend bewijs van uw grote liefde voor haar, uw echtgenote. Niemand dan gij alleen weet hoe hard het is, bewust te weten dat moeder niet meer kan genezen, en dan toch steeds aan haar zijde willen staan en moed inspreken en haar hand niet loslaten. Ook voor u, Albert, moet dit afscheid zeer zwaar aankomen. Wij durven dan ook bidden tot de God van alle vertroosting, dat Hij u in deze moeilijke momenten van zware beproeving mag troosten en bijstaan om deze laatste harde last moedig te kunnen dragen. Samen met u, willen wij in stil verdriet ons hoofd buigen en bidden voor Denise, die in onze ogen zoveel lijden toch niet verdiend had. Maar Gods wegen zijn anders dan de onze. Zijn plannen met de mens lopen zo dikwijls dwars door de onze en daarom buigen wij het hoofd in eerbied en onderdanigheid en wenend zeggen wij met gebroken hart „Heer niet onze wil, maar de Uwe geschiede“.

Bemide echtgenoot, kinderen en kleinkinderen, wat hebben wij vele en schone jaren achter de rug. Wat was ik gelukkig in ons huisje op „hoge Seine“ waar wij wel en wee hebben gedeeld. Bedankt voor die vele mooie jaren, bedankt pa, voor die ontelbare bezoeken, bedankt voor alles wat u allen voor moeder en grootmoeder hebt gedaan. Blijf steeds denken aan de vele schone ogenblikken die wij samen meegemaakt hebben en vergeet mij niet in uw gebed! Tot weerziens in de Hemel!

†

Albert DECALF, haar echtgenoot;
Henri en Christiane HIELE-DECALF en kinderen,
haar kinderen en kleinkinderen;
De families DESTADSBAEDER, DECALF,
BEUN en THEETEN
danken U om uw gebed en medeleven.

Begrafenissen M. Cornelis-Salembier, Diksmuide
Vertegenw. Mevr. W. Wackentier-Becue, Alveringem
Druk. Schoonaert, Roesbrugge

†

DANKBARE HERINNERING
aan

Simonne VANHAUWE
echtgenote van
Camiel DESTADSBADER

Geboren te Langemark op 25 augustus 1926
en haastig overleden in de Sint-Niklaaskliniek
te Kortrijk op 25 augustus 1977,
gesterkt door het sakrament van de zieken.

Het was een vreugde u te
mogen kennen.

Het was een feest met u te
mogen leven.

Aanvaard onze gedachten
als dank,
woorden hebben we niet.

Dank aan u allen
die onze moe hier gedenken en
naar haar laatste rustplaats begeleiden

Christian en Ginette BEKE - DESTADSBADER,
Saskia BEKE.

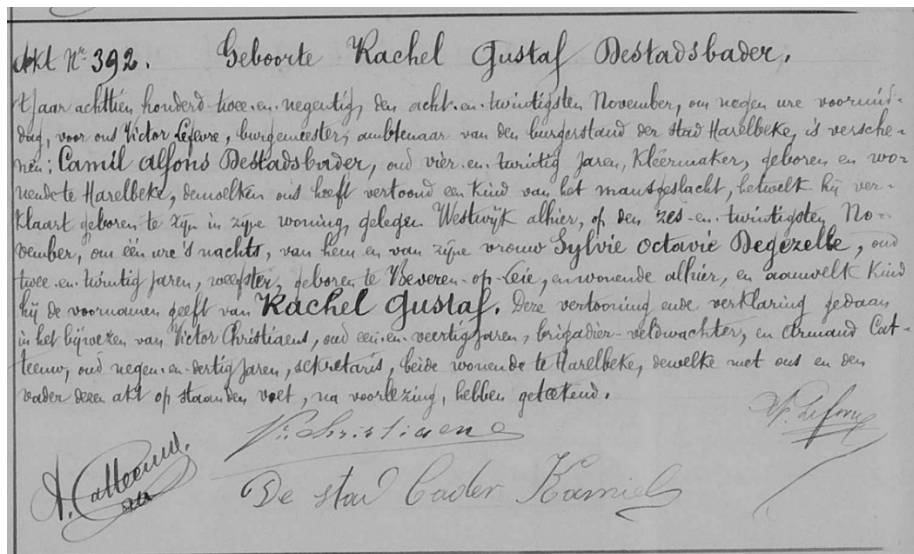
Begraaf. C. Verslype Roesbrugge Druk Schoonaert

Gustave hertrouwde te Oost-Cappel (Fr), grensgemeente van Beveren-IJzer, op 10-12-1921 met Decroo Marie-Jeanne. Op 14-03-1923 werd te Oost-Cappel hun zoon Camille geboren, genoemd naar zijn grootvader. Hij huwde met Simonne Vanhauwe (1926-1977). Zij waren de uitbaters van de herberg "AU RETOUR DE BRUXELLES" te Roesbrugge, momenteel Prof. O. Rubbrechtstraat, 42, die de hoek vormt met de Waaienburgseweg. De herberg werd afgebroken in de jaren '60 van de vorige eeuw en vervangen door een nieuwbouw, die het kapsalon werd van Irène Duyck, echtgenote van Hugo Deheegher. Nog even vermelden dat de moeder van Hugo, Alice Huys, geboren te Watou op 10-11-1912, overleed te Bulskamp op 19-10-2017. Zij bereikte de gezegende leeftijd van bijna 105 jaren.

Camille Destadsbader overleed te Houthulst op 21-05-2020.

Stamreeks Destadsba(e)der

DESTADSBADER Rachel Gustaf X **BEUN Alice Cornelia**
 ° Harelbeke 26-11-1892 ° Beveren-IJzer 18-03-1896
 † Roesbrugge 02-01-1955 † Beveren-IJzer 10-02-1920
 x Beveren-IJzer 17-04-1918

Uit dit huwelijk: 2 dochters

Destadsbaeder Denise, ° Beveren-IJzer 27-11-1918

Destadsbaeder Solange, ° Beveren-IJzer 4-02-1920

DESTADSBADER Rachel Gustaf X **DECROO Marie-Jeanne**
 ° Harelbeke 26-11-1892 ° Oost-Cappel (Fr) 7-02-1905
 † Roesbrugge 02-01-1955 † Veurne 25-07-1980
 xx Oost-Cappel (Fr) 10-12-1921

Uit dit huwelijk: 1 zoon

Destadsbader Camille, ° Oost-Cappel 14-03-1923

Rachel Gustaaf is de zoon van:

DESTADSBADER Camille Alphonse x **DEGEZELLE Sylvie Octavie**
 Kleermaker
 ° Harelbeke 12-09-1868 ° Beveren-Leie 06-10-1870
 † Harelbeke 07-05-1907 †
 x Harelbeke 27-08-1890

Camille Alphonse is de zoon van:

DESTADSBADER Constantinus Ed. x **DECOCK Marie-Louise**
 Werkman
 ° Harelbeke 21-03-1835 ° Harelbeke 02-02-1838
 † Harelbeke 24-09-1902 †
 x Harelbeke 7-06-1860

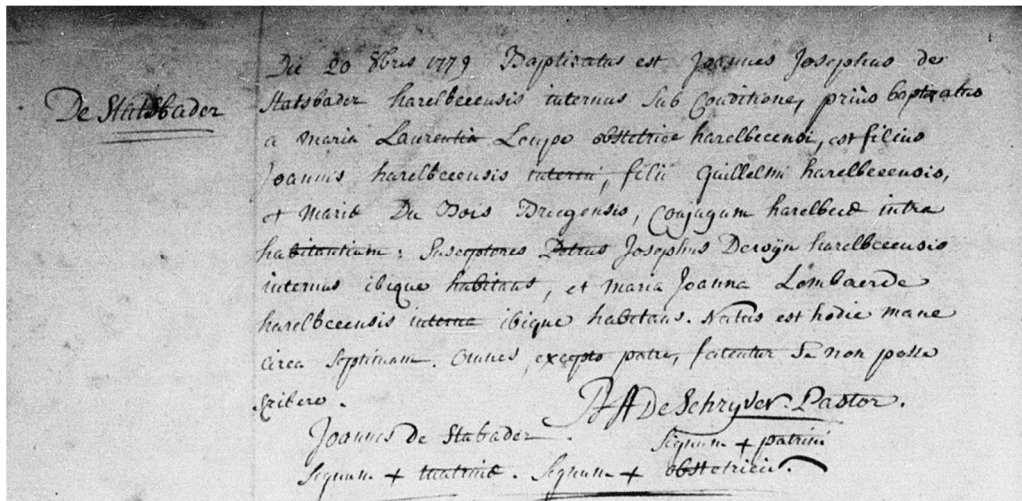
Constantinus Edouardus is de zoon van:

DESTADSBADER Jean Antoine x Metser	BOSSUYT Monica Marie
° Harelbeke 02-07-1812	° Zwevegem 20-09-1809
†	† Harelbeke 23-08-1841
x Harelbeke 05-11-1834	

Jean Antoine is de zoon van:

DESTATSBADER Joannes Josephus x Timmerman	DEPREU Rosalia
° Harelbeke 20-10-1779	° Harelbeke ca 1786
† Harelbeke 30-01-1843	† Harelbeke 21-02-1843
x Harelbeke 25-09-1811	

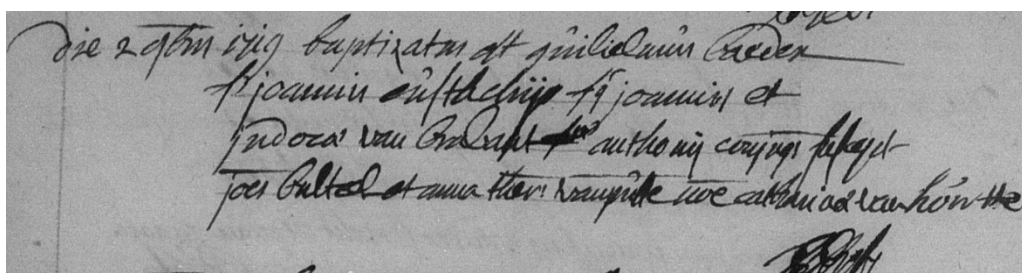
Joannes Josephus is de zoon van:

STATSBADER Joannes Baptiste X Timmerman	DUBOIS Marie
° Harelbeke 27-06-1753	° Brugge ca 1751
† Harelbeke 21-03-1836	† Harelbeke 21-06-1811
X	

Joannes Baptiste is de zoon van:

BAEDER Guilielmus X	DELOMBAERDE Maria Joanna
° Harelbeke 02-10-1719	° ca 1720
† Harelbeke 16-04-1800	† Harelbeke 09-11-1791
X Harelbeke 24-05-1743	

Guilielmus is de zoon uit het 2de huwelijk van:

BADER Joannes Eustachius	X	VANBRABANT Judoca
° llesfeldt (Hannover) ca 1678	°	ca 1685
(†) Harelbeke 18-02-1764		(†) Harelbeke 20-10-1759
	XX	Harelbeke 29-09-1718

Het eerste huwelijk van Joannes Eustachius BADER was met Aldegonda THOMASSEN. In haar overlijdensakte van één lijntje schrijft de pastoor "TOMASIN". In doopakten van de kinderen wordt het "DOMMESTEN".

BADER Joannes Eustachius	X	THOMASSEN Aldegonda
° llesfeldt (Hannover) ca 1678	°	
(†) Harelbeke 18-02-1764		† Harelbeke 07-03-1718
	X (in Grave ?)	29-12-1704

1718
21 jan gelyt joanna vander veldt vid'na guilielmi sulsteel
12 feb: obijt franciscus pameconcke f francisci
7 maartij obijt aldegonda tomasin vros eustachij bader
20 maartij obijt franciscus de rijkere

Overlijdensakte van Aldegonda Tomasin

5 feb: 1709 baptisatijn et petrus albertus ^{eustachius} ~~baeder~~ baeder
f joannis ^{eustachij} joannis et aldegondae dommestien
f henrici coniugis pateris petrus baeder
et carola herman

Doopakte van Petrus Albertus Eustachius Baeder fs Joannes Eustachius

Joannes Eustachius is de zoon van:

BADER Joannes en RHEINAERT Ursula.

Van Johan Roelstraete (genealoog, redactielid van Vlaamse Stam) kregen we deze tip, waarvoor nogmaals dank: "De herkomst van de familie Stadsbader", is verschenen in "De Leiegouw", jg 40 - 1998, p. 99-104 door Joost Opsomer.

Jan Eustachius Bader is dus afkomstig van ILEFELDT bij Hannover (Duitsland) en was gehuwd met Aldegonda Thomassen (Dommesten in doopakten van de kinderen in Harelbeke) uit het Nederlandse De Graaf.

De plaats "ILEFELDT" kon ik niet vinden. Zou het kunnen gaan om *Bielefeld* dat ten westen van Hannover ligt? "DE GRAAF" is de vroegere benaming van "GRAVE" een gemeente gelegen in het N-O van Noord-Brabant (Nederland). Ik had contact, via internet, met een archiefmedewerkster, die mij enige uitleg gaf. Het "oud

archief" van "GRAVE" is zo goed als volledig vernietigd door een brand in 1902. De "archief conciërge" had destijds een houtkachel aangestoken, die de oorzaak werd van de brand. Een klein gedeelte van het "oud archief" dat nog kon geresuceerd worden, staat nu online.

Op internet vond ik ook nog het volgende:

In de 17de en 18de eeuw is de Harelbeekse bevolking aangewezen op de stedelijke openbare waterputten voor zuiver drinkwater. Wellicht was dit de enige waterput in de 18de eeuw in Harelbeke die voorzien was van een pomp. In de periode 1734-1738 vermelden de stadsrekeningen een vakkundige herstelling van de pomp door Joannes Eustachius Bader.

Tot slot nog dit:

De variant van de naam BADER komt ook veelvuldig voor in Duitsland, nl. BAADER.

Bij de oudere lezers zal de naam "BAADER" zeker een belletje doen rinkelen.

Tussen 1968 en 1972 was de RAF (Rote Armee Fraktion), een links-extremistische stadsguerillabeweging, die bijna dagelijks in het nieuws kwam, de schrik van het toenmalige West-Duitsland. Overvallen, brandstichtingen, ontvoeringen en moorden behoorden tot hun activiteiten, als reactie tegen het gevoerde beleid van de overheid, de politiek, het gerecht en het bankwezen. De terreurorganisatie stond ook bekend onder de naam "Baader-Meinhofgroep" waarvan Andreas Baader (München 1943 - Stuttgart 1977) en Ulrike Meinhof, een linkse journaliste, de kopstukken waren.

Bronnen:

Registers van de Burgerlijke Stand, Parochieregisters,

Brabant Cronikel,

Doodsprentjes eigen collectie

De Leiegouw, jg 40 - 1998, p. 99-104 door Joost Opsomer, Internetcontacten.

en wat met Niels Destadsbader... ?

(nvdr) Dit artikel wekte toch onze nieuwsgierigheid... is "Bekende Vlaming" Niels Destadsbader familie ?
Onze digitale collectie rouwbrieven en bidprentjes bracht het antwoord...

Niels is de zoon van Kees Destadsbader en Cathérine Brunel. Via de rouwbrief van zijn grootvader Jozef (Harelbeke, 1930 - Deerlijk, 2018) weten we dat zijn moeder een Demunster was...

Geen rouwbrief of bidprentje op naam van Destadsbader en Demunster... maar wel het bidprentje van Joseph Henri Destadsbader, geboren in Harelbeke op 5-3-1871, echtgenoot van Julia Dutoit. Op dit bidprentje de kinderen, waaronder Gaston Destadsbader-Demunster.... BINGO ! De moeder van Joseph was een Decock....

Voor alle zekerheid toch even gecheckt in de geboorteakten op <https://www.familysearch.org>.
En jawel, het klopt!

Conclusie: Rachel Destadsbader uit Roesbrugge was de kozijn van Gaston Destadsbader, overgrootvader van Niels.

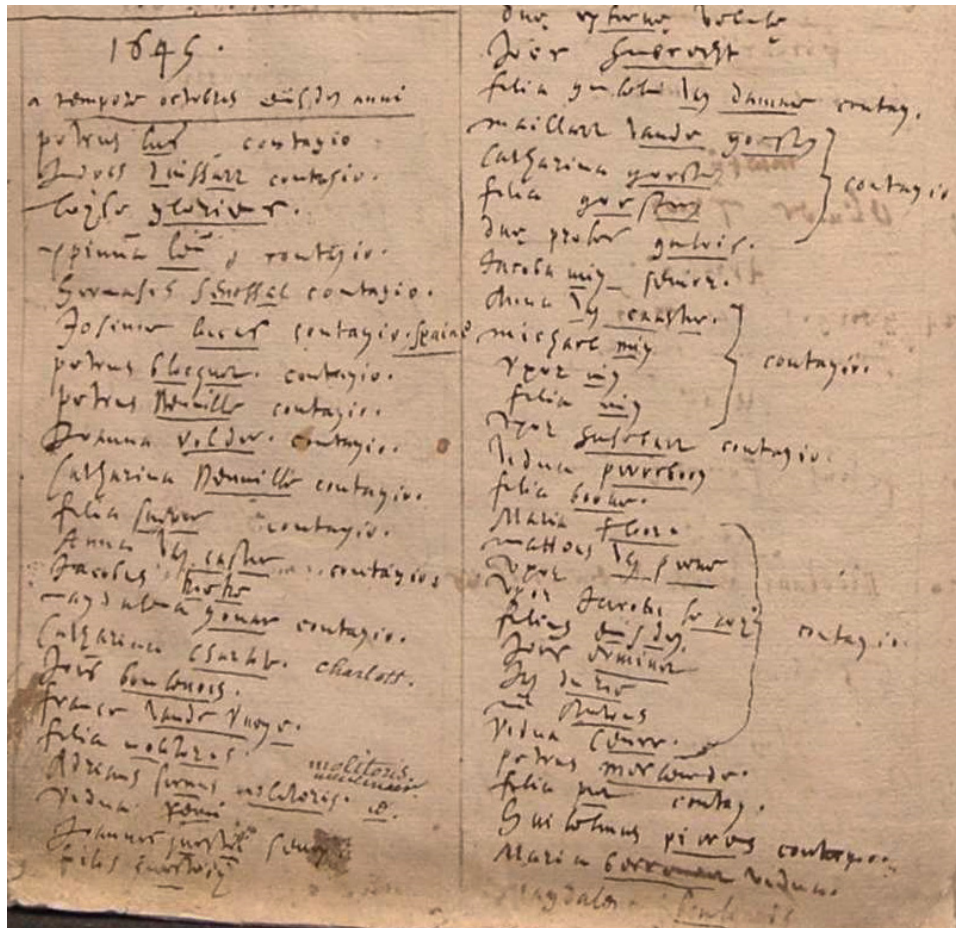
<p>Onbevlekt hart van Maria, b. v. o. (7 j. afl.)</p> <p>†</p> <p>Bid voor de ziel van de Heer</p> <p>Joseph - Henri Destadsbader</p> <p>echtgenoot van Mevrouw JULIANA DUTOIT</p> <p>geboren te Harelbeke de 5 maart 1871 en godvruchtig overleden te Waregem de 10 februari 1958 Hij was voorzien van de laatste HH. Sacramenten</p> <p>De ouderdom is een erekoon die gevonden wordt op de weg der gerechtigheid (Boek der Spreuken).</p> <p>Ons leven reikt tot zeventig, tachtig jaar, het overige is slechts kwelling en smart. De ziekte heeft hem geslagen en niemand kon hem nog helpen. Hij riep tot de Heer en deze heeft hem uit zijn pijnen verlost.</p> <p>De duurzame overledene was een stil man, die zonder veel uiterlijk vertoon dagelijks zijn taak volbracht voor God. En God die elk mens kent en aan wiens waakzaamheid niets ontsnapt zal elke goede daad van dit eenvoudig maar plichtsgetrouw leven opgeschreven hebben tot eeuwige vergelding.</p> <p>Dierbare ECHTGENOTE, vele jaren zijn we gelukkig geweest en de Heer heeft ons gezegend met een lang echtelijk leven op aarde. Over het graf heen blijven wij verenigd tot we beiden voor altijd zonder scheiding zullen mogen leven voor God in de hemel.</p>	<p>Dierbare KINDEREN en KREINKINDEREN die steeds mijn vreugde zijn geweest, toont uw liefde met voor moeder te zorgen en voor mij te bidden. Tot weerziens in Gods schonen hemel.</p> <p>H. Hart v. Jezus uw rijk kome (7 j. afl.) Akten van geloof, hoop, liefde en berouw (elke akte 3 jaar)</p> <p>Mevrouw Juliana DUTOIT. Heer & Mevrouw Jan DESTADSBADER-WANDEL S en kinders. Heer & Mevrouw Gaston DESTADSBADER-DEMUNSTER en kinders. Heer & Mevrouw Georges DESTADSBADER-BUYCK en kinders. Mevrouw Georges DEMUNSTER-DESTADSBADER en kinders. Heer & Mevrouw Georges DROOGENBROODT-DESTADSBADER en kinders. De familie: DESTADSBADER, DUTOIT, DECOCK, SABAERT</p> <p>danken U voor uw blijken van kristelijke deelneming.</p> <p>Druk. J. MAHIEU, Waregem.</p>
--	---

LEISELE - EPIDEMIE IN DE 17^E EEUW

WERNER GOUSSEY

Bij het doorbladeren van de begrafenisregisters van de St-Bertinuskerk te Poperinge, zagen we het volgende:

Uittreksel uit het begrafenisregister van de St-Bertinuskerk te Poperinge. Anno 1645.

We konden onze ogen niet geloven. Na de naam van bijna iedere overledene volgde het woord “contagio”, wat betekent “besmettelijk”. We zaten dus volop in de periode waarin de pest en dysenterie in Vlaanderen duizenden slachtoffers maakte.

St-Bertinus, weliswaar de belangrijkste, is slechts één van de 3 kerken van de stad Poperinge. Voor het laatste kwartaal van 1645 tellen we 142 overlijdens waarvan 67 gevolgd door “contagio”. In de stad leven de mensen dicht bijeen. Hoe zou het dan gesteld zijn op het platteland, waar de bevolking meer verspreid is? Graag hadden we, voor dezelfde periode, het begrafenisregister van Beveren-IJzer nader bekeken. Helaas, de begrafenisregisters van deze parochie vangen slechts aan in 1667. Dan maar de aangrenzende buurgemeente Leisele onder de loep genomen.

Maar wat is de pest juist? We vonden een antwoord op internet.

De Pest: een gruwelijke ziekte (uit Tielt stadsmagazine - september 2016)

De pestziekte bestond uit 3 verschijningsvormen:

- De **builenpest** werd opgelopen door een pestbacil dragende luis, die leidde tot een hevige koorts en een grote eivormige buil. Na 3 tot 6 dagen volgde voor 60 % van de zieken de dood. Bij wie geluk had, barstte de buil open en lieper een stinkende ether uit.
- De **zwarte pest of bloedpest** was nog dodelijker. Beten veroorzaakten hier geen builen, maar zwarte vlekken door inwendige bloedingen, die in anderhalve dag de zieke doodden.

- De **longpest** was het gevaarlijkst: besmettelijk van mens tot mens en met bloederige slijmvorming. Na 3 dagen trad de dood in 90 % van de gevallen in. De pest in de gemeenschap moet dus een gruwelijke ervaring geweest zijn.

We maakten ook gebruik van de verhandeling en tevens mijn "auteursexemplaar" "De bevolking van Veurne-Ambacht in de 17de en de 18de eeuw", door Godgaf Dieudonné Dalle, (Nieuwpoort - Sint-Joris, 19-07-1920 - Nieuwpoort, 27-08-1999).

Hij was historicus en leraar geschiedenis aan het Koninklijk Atheneum te Veurne van 1949 tot en met 1981. Zijn lessen vol enthousiasme deden destijds bij mij de genealogische vonk ontstaan, waarvoor ik hem steeds dankbaar ben geweest.

Om een goed overzicht te krijgen, voerden we alle gegevens van de begrafenisakten in, in een excel-bestand en dit voor de volgende 3 perioden, nl. 1637-1641, 1645-1647 en 1652-1654.

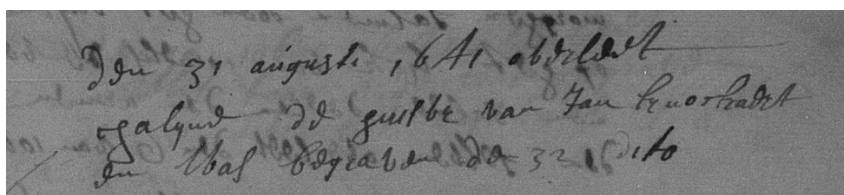
De pastoors en onderpastoors (kapelaans) schreven de begrafenisakten in het Vlaams (dialect). Ze werden ook niet altijd chronologisch ingeschreven. Soms wordt er "morgen", "woensdag" of "diessendaghe" ingeschreven zodat de exacte datum van overlijden niet vast te stellen is. De begrafenis gebeuren meestal de dag na het overlijden. 4 keer noteert de pastoor dat de overledene gestorven is "**van de peste**".

Een gehuwde vrouw of een weduwe wordt slechts met de voornaam vermeld.

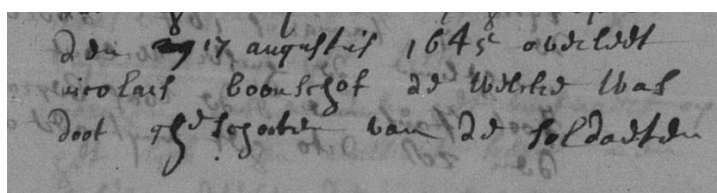
In 1646 tellen we 131 overlijdens. Van half juni tot einde oktober 1646 noteren we "slechts" 9 overlijdens. Van 1 november en 31 december 1646 zien we een exponentiële toename: we tellen maar liefst 74 overlijdens.

Te oordelen naar de inhoud en de vorm van de akten stellen we vast dat Carolus Vanhoucke, pastoor te Leisele van 1641 tot 1652, enerzijds weinig zorg besteedde aan de inschrijving van de begrafenisakten, maar anderzijds soms bijzonderheden in zijn akten schreef. Enkele voorbeelden:

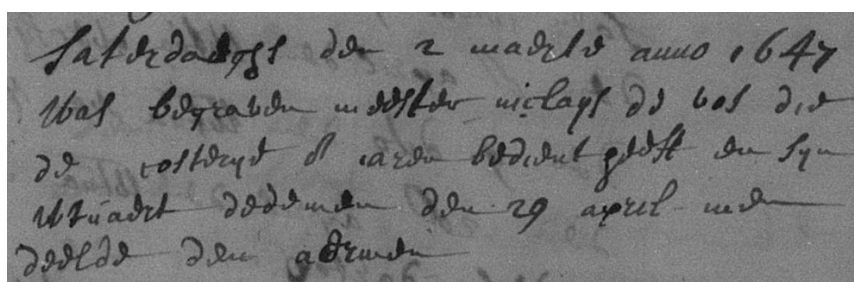
- Andriese Crepy: † 11-09-1638: "dood gevallen".
- Janneken de echtgenote van Lambrecht Maerten, † 25-08-1640, "verbrand in haar huis, halve lichaam begraven".
- den 31 augusti 1641 overleet chalyne de huisvr(ouwe) van Jan knockaert en was begraven den 32 dito.

- den 17 augustus 1645 overleet Nicolais Boonschof de welcke was dood gheschooten van de soldaeten.

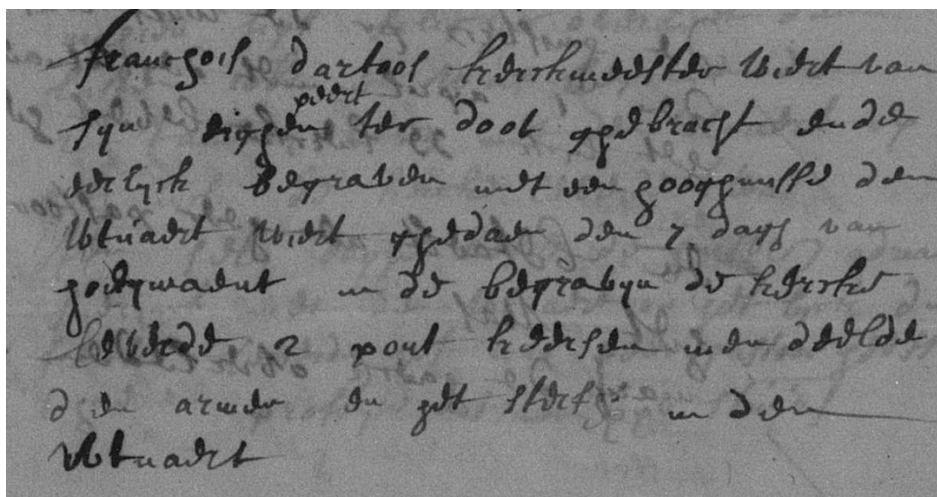
- De begrafenisakte van meester Niclays Devos:

- “Saterdaeghs den 2 maerte anno 1647”: hier noteert de pastoor voor de datum ook de dag, wat uitzonderlijk is. De kalenderomzetter op Google bevestigt dat 2 maart 1647 inderdaad een “zaterdag” was.

Niclays Devos was zoals dat in die tijd de gewoonte was “schoolmeester en koster”. Hij was koster gedurende 8 jaren. Dat zijn uitvaart plaatsvond op 29 april, dachten we eerst aan een lapsus van de pastoor. Later bleek dat meerdere overledenen maanden later een uitvaart kregen.

- Op 10-10-1650 is Maillart Pauwels d’oude begraven, “*ter elde van 97 iaren*”.
- 9-03-1651: begraven Louys Cens “*meulenaer*”.
- ten dien daghe (= 9-03-1651) begr een “*schaemel mensch hier gevluht zynde ten huysen van chaerel kristiaen*”.
- In één akte worden op 14-01-1652 Dries Vermaele, Laureins Pauwels en de zoon van Jan Welle, vermeld als begraven.
- Cornelis Jeudighe, begraven op 20-05-1653, was “*schepen*” van Leisele.
- Heindrick Debeyer, een jongman, wordt op 24-05-1653 begraven in het “*hoge choor*”.
- Christiaen Blondeel, overleden op 16-06-1653, “*gedood in herberg Dixmude*”, werd begraven op 23-06-1653. De uitvaart werd uitgesteld.
- Dartoos Franchois, kerkmeester, werd gedood door zijn eigen paard, begraven met een “*hoogmisse*” en de uitvaart was de 7^e dag van hoeymaent (juli), de kerk leverde 2 pond kaarsen en er was bedeling voor de armen.

- De moeder van Jacques Soete werd begraven op 13-11-1653 met maar liefst “*84 keersen*”.
- Francois Timmerman overlijdt op 29-11-1646 en wordt begraven op **31-11-1646**. Vanzelfsprekend moet dit 1-12-1646 zijn.

De uitvaart

Na het lezen van alle begrafenisakten van 3 perioden (1637-1641, 1645-1648 en 1652-1654) waarin het sterftcijfer vormen aannam buiten proportie, kregen we een beter beeld van de plaatselijke situatie. “*Begravenis*” betekent hier het lijk begraven op het kerkhof zonder meer. Dit gebeurt meestal één of 2 dagen na het overlijden, uitzonderlijk nog dezelfde dag.

Op 569 overlijdens werden 5 personen nog op de dag van hun overlijden begraven:

- MONS X.....	30-11-1646
- SAELE Michelinne	11-12-1646
- QUACLAY Adriaen	11-12-1646
- DECONINCK Jacques fs Cornelis	19-12-1646
- DEHAECK Mary	7-04-1653 (+ uitvaart)

“**De uitvaart**” is de dag van de plechtige eucharistieviering (= de eredienst in de kerk). Meestal vindt de uitvaart plaats een paar dagen na het overlijden en valt samen met het begraven van het lijk.

De uitvaart werd soms uitgesteld met enkele dagen of een week, ja zelfs met enkele maanden. Hiervoor liggen een paar verklaringen voor de hand. Te drukke perioden, d.w.z. met meerdere overlijdens (3, 4 of zelfs 5) op één dag of men voorzag reeds het overlijden van een 2de gezinslid in de nabije toekomst. Dan voegde men 2 uitvaarten samen.

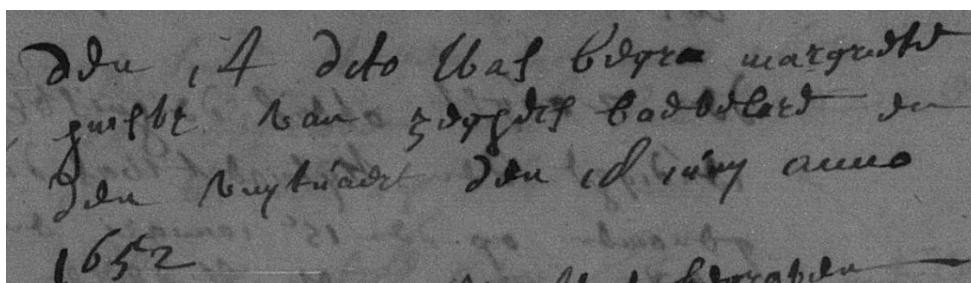
“den 23 mey anno 1651 was ghedaen 2 uytvaerden over jan de vol en zijn huisvr - P^r memorie”.

Cathelynne X..... stierf op 27-05-1641 en werd begraven op 28-05-1641. Haar echtgenoot, VERHAEGHE Mahieu, stierf op 20-06-1641 en werd begraven op 21-06-1641. De uitvaart van beiden vond plaats op 26-06-1641.

Op **2-08-1650** overleed de huisvrouw van Cornelis JEUDIGHE, de uitvaart vond plaats op **15-01-1651**.

1651 - “de huisvr van anthone coppen overl den 7 november ende de uijtvaert wiert ghedaen den 6 febr daer na, de kercke leverde het was”.

1651 - “den 14 dito (10^{br}) was begr margriete huisvr van zeghers baevelare en den uijtvaert den 18 juny anno 1652”.

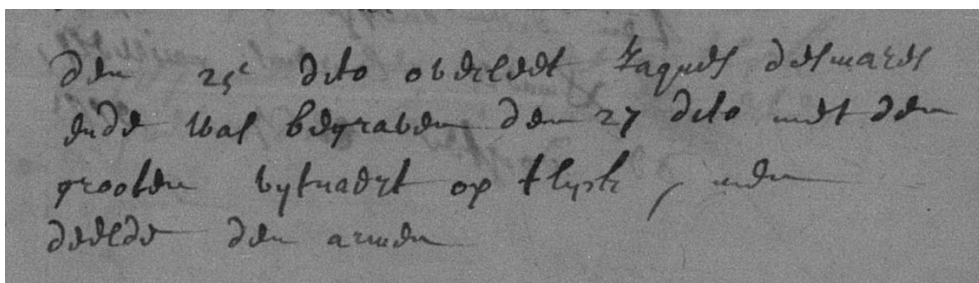
Ter gelegenheid van de uitvaart van Lauwyse, de weduwe van Antheunis Degryse, op 7-12-1652, leverde de kerk het was en heeft de pastoor 25 stuivers ontvangen voor de kerk.

Wat de uitvaart betreft, de nabestaanden hadden de keuze uit **3 categorieën**:

- de **grote** uitvaart
- de **middelbare** uitvaart
- en de **kleine** uitvaart

Aan elk van deze keuzemogelijkheden hing een prijskaartje. Welstellende families of de notabelen van de parochie konden zich een *grote uitvaart* veroorloven.

Jacques Desmares wordt begraven op 27-01-1652 met de “*grooten uytvaert*”.

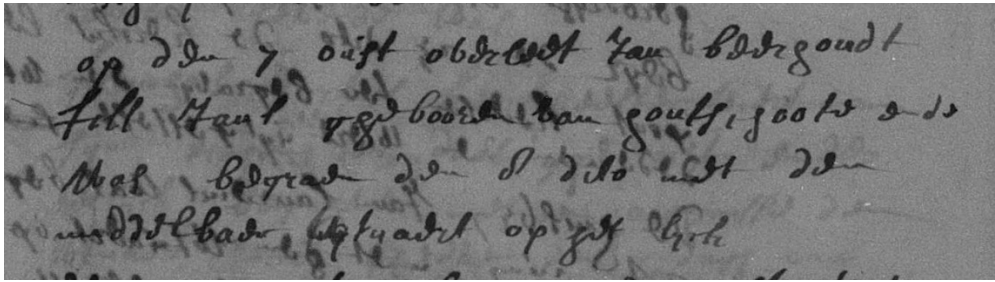

1653 - een soldaat uit de Cie Louis Degarter met de “*grote uitvaart*” (geen datum - tussen eind mei en begin juli). Verplichting opgelegd door de militaire overheid ?

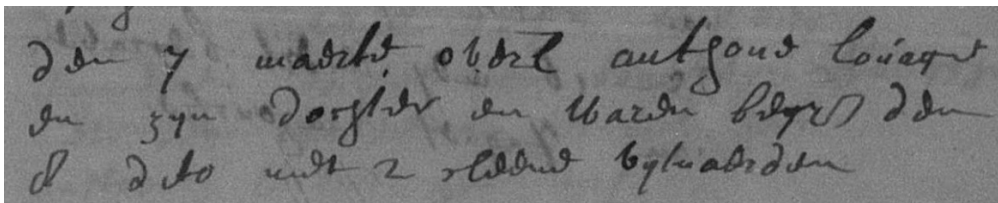
De huisvrouw van Pieter Proot overleed op 30 oktober 1651, de uitvaart werd uitgesteld en vond plaats op 22 maart 1652, samen met een “*middelbare uitvaart*” van zijn dochter.

Beerhondt Jan fs Jan werd op 8-08-1654 begraven met een “*middelbaer uytvaert*”.

Anthone Louage en zijn dochter, beiden overleden op 7-03-1652, worden begraven op 8-03-1652 met 2 “*cleene uytvaerden*”.

Marcus Lammen, overleden op 20-09-1652, wordt begraven op 24-09-1652 en de uitvaart heeft plaats op 9-12-1652 met “*hoogmisse*”.

Op 7-07-1653 wordt Francois Artoos begraven met een “*hoogmis*”.

De echtgenote van Jan Lantsheere werd begraven op 22-08-1653. De uitvaart met “*hoogmis*” werd uitgesteld.

Francois Leuridam kreeg op 9-08-1654 een begrafenis met een “*zingende mis*”.

De “*Armen*” kregen een “*disuitvaart*”, zoals:

- Michiel BILLIOU, begraven op 20-07-1653
- de weduwe van Jan VANDAMME, begraven op 18-03-1654
- Pieter VERBRIGGHE, begraven op 28-03-1654
- Mahieu BOUDEWEEL, begraven op 24-04-1654

“*Bedeling voor de armen*” gebeurde bij de uitvaart na het overlijden van een welstellende persoon. Dit kon zowel brood als graan zijn. Na de uitvaart van Anna, de echtgenote van de heer Joos Looten werd er bedeling gedaan van “*terwe*”.

De bedeling voor de armen komt vrij frequent voor.

Levering van “*was*” en keersen

Een aantal akten bevatten ook de zinsnede “*de kercke leverde het was ter uytvaart*”.

Zwaar getroffen families:

- Guillaimes Valwe (ook Devaluwe) overleed op 21-04-1640, zijn dochter Fransyne 5 dagen later, op 26-04-1640
- Laurens Annaert overleed op 29-09-1641. Zijn dochters Margarite en X..... overleden tussen 12-06-1646 en begin augustus 1646.
- Elias Dewaele overleed op 11-11-1646. Tussen 28-01-1647 en 22-02-1647 worden zijn zonen Pieter en Elias en zijn dochter Janneken ten grave gedragen.
- Joos Lambrecht en een kind kregen beiden een uitvaart op 29-03-1647.
- In de jaren 1653/1654 verloor Guillaume Debeyer 2 zonen, een dochter en een kleinzoon.

- Jan Platteel overleed op 13-05-1654, begraven op 14-05-1654 met een uitvaart op 2-06-1654 en zijn zoon Jan werd begraven op 3-06-1654 met een uitvaart op dezelfde dag.

Nieuw huwelijk na overlijden echtgenote

Na het overlijden van de echtgenote, blijft de man dikwijls over met kleine kinderen. De opvang werd waarschijnlijk tijdelijk verzekerd door familieleden. De enige oplossing om te verhelpen aan deze pijnlijke toestand was een geschikte kandidate te vinden voor een nieuw huwelijk en dit op korte termijn. De Katholieke Kerk eiste een minimum rouwperiode. Dit schijnt om en bij de 4 maanden te zijn. Enkele voorbeelden:

- Thomas Bontemps was gehuwd met Petronella Pollaert. Zij overleed op 11-07-1639. Hij hertrouwde met Adriana Bastaert op 24-11-1639.
- Lauwick Devos was gehuwd met Maria Vossaert. Zij overleed op 15-12-1640. Hij hertrouwde met Jacoba Kiecken op 9-04-1641.
- Jacobus Griboval was gehuwd met Jacoba X..... Zij overleed op 20-11-1640. Hij hertrouwde met Joanna Vandoorne op 24-04-1641.
- Adrianus Dewulf was gehuwd met Joanna Jeurdekin. Zij overleed op 18-02-1641. Op 13-08-1641 hertrouwt hij met Christina Decoussemaecker, weduwe van Mailliaert Dehaq (= Dehaeck), die overleed op 24-02-1641.

Oorlog

Jaren na het sluiten van het Verdrag van Westfalen (1648) dat een einde maakte aan de 30-jarige oorlog, zijn er nog vluchtelingen en militairen aanwezig in onze regio.

In de volgende begrafenisakten worden we hieraan herinnerd:

- Mahieu Viaene overleed op 9-02-1652, hij was hier gevlucht.
- Een jongman genaamd Creper., is overleden op 7-03-1652. Hij was gevlucht uit de omgeving van Ruysseure.
Opmerking: het betreft **Renescure**, gelegen ten westen van St-Omer (Fr).
- Mensaque X....., een soldaat van het Regiment Mons werd begraven op 20-01-1654.
- Delbarre X....., een sergeant van de Cie Mons werd begraven op 25-02-1654.
- Joorken Schynckel, overleden op 13-08-1654 in de belegering van Atrecht, kreeg een uitvaart op 30-09-1654.

Slechts 4 maal wordt "**de peste**" als oorzaak van het overlijden vermeld:

- Femery Jan: † 18-04-1646, (†) 19-04-1646
- Margarita, de vrouw van Jan Femery: † 15-05-1646
- Cecilia, de vrouw van Jan Vieren: in augustus 1646
- Baucourt Francois: (†) 25-06-1654

We veronderstellen dat veel meer overlijdens te wijten waren aan de pest, maar dat dysenterie (zware diarree) in veel gevallen ook de oorzaak kan geweest zijn (in de begrafenisregisters van St-Bertinus Poperinge wordt dysenterie enkele keren vermeld).

We noteerden ook het overlijden van 4 geestelijken, namelijk:

- Debrauwer Jan, † 1-06-1637, kapelaan van Leisele
- Vandevelde Pieter, † 20-08-1638, kapelaan van Leisele
- Vandendycke Pieter, † 17-10-1641, pastoor van Leisele
- Tourrout (Vantorhout) Hinderick, † 16-01-1646, pastoor van Leisele

569: dit is het aantal overlijdens voor de 3 belichte perioden (= 11 jaren) samen in de gemeente Leisele.

We vergelijken nog even het aantal overlijdens van Leisele met die van de buurgemeenten Gijverinkhove en Izenberge tijdens de jaren 1645, 1646 en 1647.

Overlijdens	1645	1646	1647	Totaal
Leisele	52	131	62	245
Gijverinkhove	37	46	47	130
Izenberge	19	57	41	117

492 overlijdens voor deze 3 plattelandsgemeenten, dit is een immens aantal en kan bij benadering, geschat worden op 1/5 van de toenmalige bevolking. Naast de oorlog en de armoede moet deze epidemie een enorme impact hebben gehad en veel leed veroorzaakt hebben bij onze voorouders.

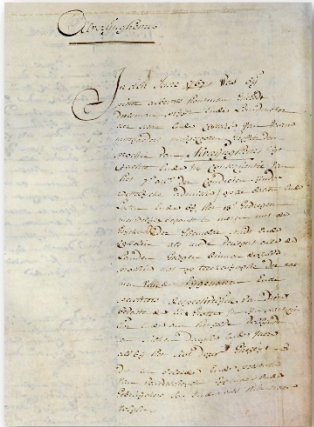

PS: “De Pest te Brugge” door Dr. Albert Clarysse, Brugge 2009, is een pracht van een presentatie in pdf-formaat en is een aanbeveling meer dan waard.

Bronnen: Parochieregisters, Internetsites

NIEUWE UITGAVEN FAMILIEKUNDE WESTKUST

**Landboek van de
parochie Alveringem
(1767-1787)**

Gaby Van Canneyt
Joeri Stekelorum
Jan Van Acker

**Registre ende terrier
vanden Spijcker van Ipre
Woesten
(landboek, 1636)**

Wilfried Beele
Luc Vanacker
Jan Van Acker

Elke publicatie wordt geïllustreerd met de kaart van Ferraris en de kadastrale Popp-kaart, waarop de grenzen van de parochie en de *houcken* uit het landboek worden weergegeven. In de inleiding wordt een beknopte historische schets van de parochie gegeven en wordt het landboek uitgebreid historisch gedeut. De uitgave sluit af met een index op de familienamen die in de terrier voorkomen, met een overzicht van eigenaars en pachters/gebruikers en van de toponiemen die in de terrier worden vermeld.

Alveringem: 373 pagina's - 34,50 euro

Woesten : 119 pagina's - 17 euro

bestellingen via mderudder@gmail.com | overschrijven via BE37 9796 2228 6428 (BIC ARSPBE22) van FV-Westkust, Proostdijkstraat 1, 8630 Veurne; verzendingskosten: voor 1 boek € 6, voor 2 boeken € 8

alle publicaties zijn ook verkrijgbaar in het Erfgoedhuis Bachten de Kupe, Leopold II-laan 2, Oostduinkerke, elke namiddag in de week en tijdens de openingsuren van het documentatiecentrum van FV Westkust (elke zaterdag 13.30-17.00)

NIEUWS EN WEBSITES

De dienst Archieven van de Algemene Directie Human Resources van Defensie. (oud Centrum voor Historische Documentatie van de Krijgsmacht)

Deze dienst is tijdelijk gesloten wegens de verhuis van de archieven. De verhuis zal vermoedelijk afgerond zijn eind 2023/begin 2024. De persoonlijke militaire dossiers worden overgedragen aan het Algemeen Rijksarchief en zullen daar vermoedelijk vanaf begin 2024 opnieuw geraadpleegd kunnen worden.

Indiensttredings- en serviceregisters van soldaten (1802-1815, 1866-1945)

Deze rubriek is bedoeld om documenten die door het ministerie van de strijdkrachten worden bewaard, in gedigitaliseerde vorm beschikbaar te stellen aan internetgebruikers, die het mogelijk maken om de carrière van individuen te traceren, of ze nu beroepsmilitairen of dienstplichtigen zijn. Onder andere militairen tijdens de Wereldoorlog 1 en 2 en soldaten onder Napoleon zijn terug te vinden. Ook van onze contreien.

Zoeken kan via volgende link:

<https://www.memoiredeshommes.sga.defense.gouv.fr/fr/article.php?larub=202&titre=registres-de-controles-de-troupes-et-registres-matricules>

Hoe vind je een erfloze nalatenschap in je familie?

De meesten onder ons zoeken op hun kwartierstaat of op hun eigen familienaam, maar voor een erfloze nalatenschap moet je veel breder zoeken. Je kan immers als plaatsvervanger erven van alle neven en nichten van je grootouders en in diverse families zijn dat heel wat personen.

Hoe vind je een naamloze erflatenschap terug in het Belgisch Staatsblad?

Ga naar: http://www.ejustice.just.fgov.be/doc/rech_n.htm.

Typ daarna bij 'Woord(en) van tekst' erfloze nalatenschap in en de lijn eronder de naam die je interesseert.

Wie weet ben je wel bij de gelukkigen. Veel succes!

abonnement nieuwsbrief € 10,00

op rekening
IBAN: BE37 9796 2228 6428 - BIC: ARSPBE22
van FV-Westkust vzw, p/a Proostdijkstraat 1, 8630 Veurne
gratis voor FV-leden van de regio Westkust
**Elke auteur is verantwoordelijk
voor de inhoud van zijn of haar teksten.**

Lidmaatschap

Familiekunde Vlaanderen

€ 37,00 op rekening
IBAN: BE58-4141-1712-2179 - BIC KREDBEBB
o.n.v.: Familiekunde Vlaanderen
Van Heybeeckstraat 3, 2170 Merksem

documentatiecentrum

Erfgoedhuis Bachten de Kupe

Leopold II-laan 2
8670 Koksijde-Oostduinkerke
Geopend elke eerste woensdag van 19-22u;
elke zaterdag van 14-17u

e-mailadres: fv.westkust@gmail.com

webstek: www.familiekunde-westkust.be

QR code webstek FV-Westkust

Raad van Bestuur FV-Westkust vzw

Joeri Stekelorum, voorzitter
Chantal Loones, ondervoorzitster
Philip Overbergh, secretaris
Marc Derudder, penningmeester
Dirk Cailliau, Willy Moons, Gaby Van Canneyt, Pierre
Ryckaert, Hilon Vanleenhove, Marleen Berneel, Caroline
Beele, Françoise Monserez bestuursleden

Redactie Nieuwsbrief: philip.overbergh@gmail.com

